

Områdesnämnden för humaniora, juridik
och samhällsvetenskap

Remiss: Europeisk skyddsorder – Samarbete om skydd för hotade och förföljda personer inom EU, (Ds 2014:3).

Juridiska fakultetsnämnden kan i allt väsentligt instämma i de bedömningar som görs i promemorian. På ett par punkter finns emellertid skäl att kommentera bedömningarna.

I avsnitt 7.3.5 föreslås att verkställigheten av en europeisk skyddsorder ska avbrytas om det framkommer att fortsatt verkställighet av skyddsordern skulle strida mot 1 § tredje stycket lagen (1988:688) om kontaktförbud (bestämmelsen ger uttryck för proportionalitetsprincipen). Förslaget har sin grund i artikel 14.1 (b) i direktivet som talar om att de åtgärder som har meddelats för att verkställa den europeiska skyddsordern har pågått längst möjliga tid enligt nationell lagstiftning. Det framstår inte som alldeles självklart att de begränsningar som följer av proportionalitetsprincipen omfattas av artikel 14.1 (b). En annan sak är att resultatet som uppnås genom att tolka artikeln på detta sätt framstår som högst önskvärt och rimligt. Fakultetsnämnden tillstyrker därför, trots den osäkerhet som föreligger, förslaget.

Vad gäller bedömningarna i avsnitt 7.4 (underrubriken *Dubbel straffbarhet föreligger inte*) delar fakultetsnämnden i och för sig uppfattningen att det är svårt att se när ett krav på dubbel straffbarhet skulle kunna vara av värde i detta sammanhang. Fakultetsnämnden kan därför godta de bedömningar som görs och de förslag som lämnas i denna del. Det hindrar emellertid inte nödvändigtvis att det skulle kunna förekomma fall då en skyddsåtgärd beslutad utomlands har direkt anknytning till en viss där kriminaliserad gärning som inte utgör brott i Sverige och som från svenska utgångspunkter inte heller framstår som straffvärd. I sådana fall skulle det möjligen kunna finnas situationer där det från svensk synpunkt framstår som orimligt att använda gärningen som utgångspunkt för meddelande av en skyddsorder. Motsvarande kan sägas om preskription som hinder: det kan i och för sig tänkas att en skyddsorder skulle bygga på en preskriberad gärning vilken det från svensk utgångspunkt framstår som orimligt att nyttja som grund för en skyddsorder.

I sammanhanget kan noteras att det i promemorian (se s. 102) talas om att införande av ett krav på dubbel straffbarhet knappast skulle bli effektivt eller konsekvent. Fakultetsnämnden instämmer som redan framgått i att det skulle vara märkligt att införa ett generellt och

Juridiska fakultetsnämnden

obligatoriskt krav på dubbel straffbarhet. Poängen med att göra det möjligt att vägra med hänvisning bl.a. dubbel straffbarhet skulle emellertid närmast vara att ge utrymme för att vägra verkställighet (bestämmelsen bör naturligtvis vara fakultativ) i fall där verkställighet framstår som oönskad med hänsyn till de värden som ligger bakom den svenska lagstiftningen. Ytterst handlar det om att bevara ett handlingsutrymme avsett för mycket speciella situationer. I sammanhanget kan jämföras med bestämmelsen i 2 kap. 14 § lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål. Den här aktuella lagstiftningen bygger i och för sig till skillnad från den nyss nämnda lagen på principen om ömsesidigt erkännande, men direktivet (som också bygger på principen om ömsesidigt erkännande) ger möjligheter att bibehålla vissa vägransgrunder. Det går därför inte att påstå att vissa former av vägransgrunder generellt skulle vara oförenliga med principen om ömsesidigt erkännande. Sammantaget är det svårt att se några avgörande skäl som talar emot en fakultativ vägransgrund som bygger på frånvaro av dubbel straffbarhet respektive preskription.

Motsvarande synpunkt gör sig gällande i flera lagstiftningsärenden som bygger på EU-instrument som (i sin tur) bygger på principen om ömsesidigt erkännande.

Saken är inte bara av teoretiskt intresse. Bl.a. kan man fråga sig hur proportionalitetsbedömningen skulle göras i fall som de som ovan skisserats, dvs. i fall där en skyddsorder bygger på en utländsk kriminalisering som framstår som mycket främmande eller på en gärning som sedan länge är preskriberad.